

УСТАВ

на Народно читалище „Христо Ботев-1939”
с. Меляне, общ. Г. Дамяново, обл. Монтана

Глава първа

Общи положения

Чл. 1 С този устав се уреждат устройството, управлението, дейността, имуществото, финансирането, издръжката и прекратяването на Народно читалище „ Христо Ботев-1939” с.Меляне, общ. Г. Дамяново, обл. Монтана.

Чл.2(1) Читалището е традиционно, самоуправляващо се българско, културно-просветно сдружение с нестопанска цел, изградено върху принципите на доброволността, демократизма и автономията. То няма политическа насоченост и в дейността му могат да участват всички физически лица без оглед на ограничение на възраст, пол, политически и религиозни възгледи и етническо самосъзнание.

(2) Читалището може да изпълнява и държавни културно-просветни задачи в съответствие с действащото законодателство.

Чл. 3(1) Читалището е самостоятелна институция, която работи във взаимодействие с учебни заведения, обществени организации и други структури, които извършват определена културно-просветна или образователна дейност.

(2)Читалището може да се съюзява, сътрудничи и координира своята дейност с други читалища на територията на Република България, за защита на своите интереси и за провеждане на съвместни дейности и инициативи.

(3) Читалищните сдружения нямат право да управляват и да се разпореждат с имуществото на Народните читалища, които са техни членове.

Чл.4 Народно читалище „ Христо Ботев-1939” е юридическо лице с нестопанска цел, вписано под ф.д.240/2001 в регистъра на МОС със седалище и адрес на управление и

Глава втора

Цели и дейности

Чл.5 Целите на народното читалище са да задоволява потребностите на гражданите, свързани с:

1. развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователна дейност в с. Меляне, където осъществява дейността си;
2. запазване на обичаите и традициите на българския народ;
3. разширяване на знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на нуката, изкуството и културата;
4. възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание;
5. осигуряване на достъп до информация.
6. участие в разработване на проекти за бъдещото развитие на читалището в областта на културата, туризма, защита на околната среда и биологичното разнообразие, опазване на културно-историческото наследство, спорта на основата на идеи от обществена значимост;
7. предоставяне на условия за обучение и развитие на възможно най-широк кръг потребители, включително групи отделни граждани в неравностойно положение, от различни етноси и религии, социално слаби, младежи и деца.

Чл.6(1) За постигане целите по чл. 5 читалището извършва следните основни дейности:

1. уреждане и поддържане на библиотека, читалня, фото-, фоно-, филмо и видеотека, както и създаване и поддържане на електронни информационни мрежи;
2. развиване и подпомагане на любителското художествено творчество;

- 3. организиране кръжоци, кино и видеопоказ, празненства, концерти, чествания, изложби, конкурси, курсове и младежки дейности;
- 4. събиране и разпространява знания за родния край;
- 5. създаване и съхранява музейни колекции, съгласно Закона за културното наследство;
- 6. осъществяване на социални дейности и услуги подпомагащи лица и семействата им;
- 7. работи за преодоляване на междуетническите проблеми;
- 8. развиване на културен туризъм в страната
- 9. предоставяне на компютърни и интернет услуги;

/2/ Читалището може самостоятелно или в сътрудничество с други организации да развива допълнителна стопанска дейност, свързана с предмета на основната му дейност, в съответствие с действащото законодателство, като използва приходите от нея за постигане на определените в устава му цели.

/3/ Читалището не разпределя печалби.

/4/ Народното читалище няма право да предоставя собствено или ползвано от него имущество, възмездно или безвъзмездно:

- 1. за хазартни игри и нощни заведения;
- 2. за дейност на нерегистрирани от Закона за вероизповеданията религиозни общности и юридически лица, с нестопанска цел на такива общности;
- 3. за постоянно ползване от политически партии и организации;
- 4. на председателя, секретаря, членовете на настоятелството и проверителната комисия и на членовете на техните семейства.

Глава трета

Учредяване на читалище

Чл.7 /1/ Читалище могат да учредят най-малко 50 дееспособни физически лица за селата и 150 за градовете, които вземат решение на учредително събрание.

/2/ Учредителното събрание приема устава на читалището и избира неговите органи. Уставът урежда:

1.наименованието;

2.седалището;

3.целите;

4.дейностите;

5.източниците на финансиране;

6.органите на управление и контрол, техните правомощия, начинът на избирането им, реда за свикването им и за вземането на решения;

7.начинът на приемане на членове и прекратяване на членството, както и редът за определяне на членския внос.

Чл.8 /1/ Читалището придобива качеството на юридическо лице с вписването му в регистъра на организациите с нестопанска цел на Окръжния съд, в чиито район е седалището на читалището.

/2/ Действията на учредителите, извършени от името на народното читалище до деня на вписването, пораждат права и задължения само за лицата, като са ги извършили. Лицата, сключили сделките, отговарят солидарно за поетите задължения.

/3/ Вписването на читалището в регистъра на Окръжния съд се извършва без такси по молба от настоятелството, към която се прилагат:

1.протоколът от учредителното събрание;

2.уставът на читалището, подписан от учредителите;

3.нотариално заверен образец от подписа на лицето, представляващо читалището и валидният печат на читалището.

/4/ В регистъра по ал. 1 се вписват:

1.наименованието и седалището на читалището и източникът на първоначалното му финансиране;

2.уставът;

3.имената на членовете на настоятелството и на проверителната комисия на читалището;

4.името и длъжността на лицето, което представлява читалището;

5.настъпилите промени по т. 1-4.

/5/ Наименованието на народното читалище трябва да не въвежда в заблуждение и да не накърнява добрите нрави. То се изписва на български език. Към наименованието на читалището се добавя и годината на неговото първоначално създаване.

3/

/6/ Седалището на читалището е населеното място, където се намира неговото управление.

/7/ Всяка промяна в обстоятелствата по чл. 4, трябва да бъде заявена в 14-дневен срок от възникването ѝ.

/8/ Народното читалище може да кандидатства за държавна или общинска субсидия след изтичането на едногодишен срок от вписването в регистъра на Министерството на културата по чл. 9 /1/.

Чл. 9 /1/ Към министъра на културата се води публичен регистър на народните читалища.

/2/ В регистъра по ал. 1 се вписват:

1. наименованието на читалището;

2. седалището на читалището и източникът на първоначалното му финансиране;

3. името на лицето, което представлява читалището;

4. ЕИК по БУЛСТАТ;

5. настъпилите промени по т. 1-4.

/3/ Читалищното настоятелство в 7-дневен срок от вписването на читалището в съдебния регистър на Окръжен съд, подава заявление за вписване в регистъра по ал. 1. Към заявлението се прилагат данните по ал. 2, уставът на читалището.

/4/ Министърът на културата или оправомощено от него длъжностно лице издава удостоверение за вписване в регистъра по ал. 1 и уведомява служебно за това кмета на общината, където се намира седалището на читалището.

/5/ На читалищата, които не са вписани в регистъра по ал. 1, не се предоставят субсидии от държавния и общинския бюджет, както и държавно и общинско имущество за ползване.

Глава четвърта

Членство

Чл. 10 Народно читалище „Христо Ботев-1939” е правоприменник на името и традициите на учреденото на 29.01.1939 г. в с. Меляне читалище „Христо Ботев”.

Чл. 11 /1/ Членовете на читалището са: индивидуални, колективни и почетни.

18

/2/ Индивидуалните членове са български граждани. Те биват действителни и спомагателни:

1. действителните членове са лица, навършили 18 години, които участват в дейността на читалището, редовно плащат членски внос и имат право да избират и бъдат избрани.

2. спомагателни членове са лица до 18 години, които участват в дейността на читалището, но нямат право да избират и бъдат избрани /те имат право на съвещателен глас/.

/3/ Колективните членове съдействат за осъществяване целите на читалището, подпомагат дейностите, поддържането и обогатяването на материалната база и имат право на един глас в общото събрание. Колективни членове могат да бъдат:

1. професионални организации.

2. стопански организации.

3. търговски дружества.

4. кооперации и сдружения.

5. културно-просветни и любителски клубове и творчески колективи.

/4/ Почетни членове могат да бъдат български и чужди граждани с изключителни заслуги за читалището. Те се избират от Общото събрание по предложение на настоятелството.

Чл. 12 /1/ Членуването в читалището е доброволно.

/2/ Кандидатът подава писмено молба до настоятелството, в която декларира, че е запознат с устава и го приема. Кандидатите, юридически лица представят освен молба и преписи от решението на управителните си органи за членство в читалището. Членството възниква след решение на настоятелството.

/3/ Всеки член на читалището има право да бъде информиран за дейността на читалището и от резултатите на дейността му.

/4/ Всеки член на читалището е длъжен да заплаща редовно членския си внос.

/5/ Приемането на нови членове се извършва най-късно до 7 дни преди провеждане на Общото събрание.

Чл. 13 Прекратяване на членството се извършва чрез:

1. изключване на съответния член на читалището от общото събрание по предложение на настоятелството за системни нарушения на устава на читалището, при поведение, което прави по-нататъшното членство несъвместимо с името и традициите на читалището, посегателство върху имуществото на читалището

както и поради незаплащане на определения с решение на общото събрание, членски внос;

2. при отказ от участие в дейността на читалището;

3. по писмена молба на съответния член на читалището, адресирана до настоятелството;

4. поради смърт на съответния член на читалището или поставянето му под пълно запрещение;

5. с прекратяване на юридическото лице при колективни членове;

Глава пета

Органи на читалището

Чл. 14 Органи на читалището са общото събрание, настоятелството и проверителната комисия.

Чл. 15 /1/ Върховен орган на читалището е общото събрание.

/2/ Общото събрание на читалището се състои от всички членове на читалището, имащи право на глас.

Чл. 16 /1/ Общото събрание:

1. изменя и допълва устава;

2. избира и освобождава членове на настоятелството, проверителната комисия и председателят;

3. приема вътрешни актове, необходими за организацията на дейността на читалището;

4. изключва членове на читалището, по предложение на настоятелството, на основание на чл. 13 от Устава на читалището;

5. определя основните насоки за дейността на читалището;

6. взема решение за членуване или за прекратяване на членството в читалищното сдружение;

7. приема бюджета на читалището;

8. приема годишния отчет за дейността на читалището до 30 март на следващата година;

9. определя размера на членския внос;

10. отменя решения на органите на читалището, които противоречат на Закона, Устава или други вътрешни актове, регламентиращи дейността на читалището;

3

11. взема решение за откриване на нови клонове на читалището след съгласуване с общината;

12. взема решения за прекратяване на читалището;

13. взема решения за отнасяне до съда на незаконосъобразни действия на ръководството или отделни читалищни членове;

/2/ Решенията на Общото събрание се вземат с явно гласуване и са задължителни за другите органи на читалището.

Чл. 17 /1/ Редовно Общо събрание на читалището се свиква от настоятелството най-малко веднъж годишно. Извънредно Общо събрание може да бъде свикано по решение на настоятелството, по искане на проверителната комисия, или на една трета от членовете на читалището с право на глас. При отказ на настоятелството да свика извънредно Общо събрание, до 15 дни от постъпване на искането проверителната комисия или една трета от членовете на читалището с право на глас могат да свикат извънредно Общо събрание от свое име.

/2/ Поканата за събрание трябва да съдържа дневния ред, датата, часа и мястото на провеждането му и кой го свиква. Тя трябва да бъде получена срещу подпис или връчена не по-късно от 7 дни преди датата на провеждането. В същия срок на вратата на читалището и на други общодостъпни места в общината, където е дейността на читалището, трябва да бъде залепена покана за събранието.

/3/ Общото събрание е законно ако присъстват най-малко половината от имащите право на глас членове на читалището. При липса на кворум, събранието се отлага с един час. Тогава събранието е законно, ако на него присъстват не по-малко от една трета от членовете на редовно Общо събрание и не по-малко от половината плюс един от членовете при извънредно Общо събрание.

/4/ Решенията по чл. 16, ал. 1, т. 1, 4, 10, 11, 12, се вземат с мнозинство най-малко две трети от всички членове. Останалите решения се вземат с мнозинство повече от половината от присъстващите членове.

/5/ Две трети от членовете на Общото събрание на Народното читалище могат да предявят иск пред Окръжен съд по седалището на читалището за отмяна на решение на Общото събрание, ако то противоречи на Закона или Устава.

1
/6/ Искът се предявява в едномесечен срок от узнаването на решението, но не по-късно от една година от вземане на решението.

/7/ Прокурорът може да иска от Окръжния съд по седалището на читалището да отмени решение на Общото събрание, което противоречи на Закона или Устава в едномесечен срок от узнаване на решението, но не по-късно от една година от датата на вземането на решението.

Чл. 18 /1/ Изпълнителен орган на читалището е настоятелството, което се състои най-малко от трима членове, избрани за срок до три години. Същите да нямат роднински връзки по права и съребрена линия до четвърта степен.

/2/ Настоятелството:

1. свиква Общото събрание;
2. осигурява изпълнението на решенията на Общото събрание;
3. подготвя и внася в Общото събрание проект за бюджет на читалището отчет за дейността на читалището;
4. подготвя и внася в Общото събрание отчет за дейността на читалището;
5. назначава секретаря на читалището и утвърждава длъжностната му характеристика;
6. определя реда и организира извършването на дейността на читалището, включително и тази в общо полза и носи отговорност за това;
7. приема членове на читалището, по тяхна писмена молба, с която те заявяват, че приемат Устава на читалището;
8. взема решения за сключването на договори с ръководители, репетитори и други лица, необходими за осъществяване на читалищната дейност;
9. взема решения за награждаване на ръководители и самодейци;
10. взема решения и утвърждава договори за наем на помещения, собственост на читалището;
11. взема решения по всички въпроси, които по Закон или съгласно Устава не спадат в правата на друг орган;

/3/ Настоятелството взема решение с мнозинство повече от половината на членовете си.

/4/ Настоятелството провежда редовни заседания най-малко шест пъти годишно.

Чл. 19 /1/ Председателят на читалището е член на настоятелството и се избира от Общото събрание за срок до три години.

/2/ Председателят:

- 1.организира дейността на читалището, съобразно Закона, Устава и решенията на Общото събрание;
- 2.представява читалището;
- 3.свиква и ръководи заседанията на настоятелството и председателства Общото събрание;
- 4.отчита дейността си пред настоятелството;
- 5.сключва и прекратява трудовите договори със служителите; съобразно бюджета на читалището и въз основа решение на настоятелството;

Чл. 19 а /1/ Секретарят на читалището:

- 1.организира изпълненията на решенията на настоятелството, включително решенията за изпълнението на бюджета;
- 2.организира текущата основна и допълнителна дейност;
- 3.отговаря за работата на щатния и хонорования персонал;
- 4.представява читалището, заедно и поотделно с председателя;
- 5.участва със съвещателен глас в заседанията на настоятелството, ако не е избран за негов член.

/2/ Секретарят не може да е в роднински връзки с членовете на настоятелството и проверителната комисия по права и сребрена линия до четвърта степен, както и да бъде съпруг/а на председателя на читалището.

/3/ Секретарят е в трудово-правни отношения с читалището, които се уреждат съгласно Кодекса на труда.

Чл. 20 /1/ Проверителната комисия се състои най-малко от трима членове, избрани със срок до три години.

/2/ Членовете на проверителната комисия не могат да бъдат лица, които са в трудово-правни отношения с читалището или са роднини на членове на настоятелството, на председателя или на секретаря, по права линия, съпрузи, братя, сестри и роднини по сватовство от първа степен.

/3/ Проверителната комисия осъществява контрол върху дейността на настоятелството, председателя и секретаря на читалището по спазване на Закона, Устава и решенията на Общото събрание.

14/ При констатирани нарушения, проверителната комисия уведомява Общото събрание на читалището, а при данни за извършено престъпление и органите на прокуратурата.

Чл. 21 Не могат да бъдат избирани за членове на настоятелството и на проверителната комисия и за секретари, лица, които са осъждани на лишаване от свобода за умишлени престъпления от общ характер.

Чл. 21 а. Членовете на настоятелството, включително председателят и секретарят, подават декларации за конфликт на интереси. Декларациите се обявяват на интернет страницата на съответното читалище.

Глава шеста

Имущество и финансиране

Чл. 22 Имуществото на читалището се състои от право на собственост и от други вещни права, вземания, ценни книжа, други права и задължения.

Чл. 23 Читалището набира средства от следните източници:

1. членски внос;
2. културно-просветна и информационна дейност;
3. субсидии от държавния и общинския бюджети;
4. наеми от движимо и недвижимо имущество;
5. дарения и завещания;
6. други приходи.

Чл. 24 /1/ Предложенията за годишната субсидия за читалищата по общини, нормативите и механизмът, за нейното разпределение се разработват от Министерството на културата, съгласувано с областните администрации и общините.

/2/ С решение на Общинския съвет, читалищата могат да се финансират допълнително над определената по ал. 1 субсидия със средства от собствените приходи на общината.

/3/ Гласуваната от Общинския съвет субсидия за народните читалища, определена на основата на нормативи и по реда на ал. 2, не може да се отклонява от общината за други цели.

Чл. 25 /1/ Предвидените от държавния и общинския бюджет средства за читалищна дейност, се разпределят между читалищата от комисия с участието на представител на

4

съответната община, на всяко читалище от общината и се предоставят на читалищата за самостоятелно управление.

/2/ При недостиг на средства за ремонта и поддържане на читалищната сграда, средствата се осигуряват от Общинския съвет.

Чл. 26 /1/ Читалищата не могат да отчуждават недвижими вещи и да учредяват ипотека върху тях.

/2/ Движимите вещи могат да бъдат отчуждавани, залагани, бракувани или заменени с по-доброкачествени, само по решение на настоятелството.

Чл. 27 Недвижимото и движимо имущество, собственост на читалищата, както и приходите от него не подлежат на принудително изпълнение, освен за вземания, произтичащи от трудови правоотношения.

✓ **Чл. 28 /1/** Читалищното настоятелство изготвя годишния отчет за приходите и разходите, който се приема от Общото събрание.

/2/ Отчетът за изразходваните от бюджета средства се представя в общината, на чиято територия се намира читалището.

Чл. 28 а /1/ Председателят на народното читалище ежегодно в срок до 10.11, представя на кмета на общината предложения за своята дейност през следващата година.

/2/ Кметът на общината внася направените предложения в Общинския съвет, който приема годишната програма за развитие на читалищната дейност на съответната община.

/3/ Програмата по ал. 2, се изпълнява от читалищата въз основа на финансово обезпечени договори, сключени с кмета на общината.

/4/ Председателят на читалището представя ежегодно до 31 март пред кмета на общината и Общинския съвет, доклад за осъществените читалищни дейности в изпълнение на програмата по ал. 2 и за изразходваните от бюджета средства през предходната година.

/5/ Докладите по ал. 4 на читалищата на територията на една община, се обсъждат от Общинския съвет на първото открито заседание след 31 март, с участие на представители на народните читалища – вносителите на докладите.

Глава седма

Прекратяване

Чл. 29 /1/ Читалището може да бъде прекратено по решение на Общото събрание, вписано в регистъра на Окръжния съд. То може да бъде прекратено с ликвидация или по решение на Окръжния съд, ако:

1. дейността му противоречи на Закона, Устава и добрите нрави;

2. имуществото му не се използва според целите и предмета на дейността на читалището;

3. ако не развива дейността за период от две години, в този случай министърът на културата изпраща сигнал до прокурора за констатирана липса на дейност от читалището;

4. не е учредено по законовия ред;

5. е обявено в несъстоятелност.

/2/ Прекратяването на читалището по решение на Окръжния съд може да бъде поставено по искане на прокурора, направено самостоятелно или след подаден сигнал от министъра на културата.

/3/ Прекратяването на читалището по искане на прокурора се вписва служебно.

Чл. 30 Читалищното сдружение в което е членувало прекратеното читалище, не може да претендира за разпределяне на имуществото на това читалище.

Чл. 31 За неуредените в настоящия устав и ЗНЧ случаи, се прилага Законът за юридически лица с нестопанска цел.

Глава осма

Административно наказателни разпоредби

Чл. 32 Председател или секретар на читалище, който предостави имущество в нарушение на чл. 6, ал. 4, се наказва с глоба, в размер на 500 лв. до 1000 лв. и с лишаване от право да заема изборна длъжност в читалището за срок от 5 години.

Чл. 33 Председател на читалище, който не заяви вписване в регистъра на читалищата, в срока по чл. 9, ал. 3, се наказва с глоба от 150 до 300 лв.

Чл. 34 Председател на читалище, който не представи доклад за изпълнението на читалищните дейности и за изразходваните от бюджета средства в срока по чл. 28 а, ал. 4, се наказва с глоба от 150 до 300 лв.

Този устав е приет от Общото събрание на Народно читалище „Христо Ботев – 1939” проведено на 05.06.2010 г. в с. Меляне, обл. Монтана.

Списъкът на членовете, подписали устава да се счита за неразделна част от този устав.

оригинала!

Върно с оригинала!